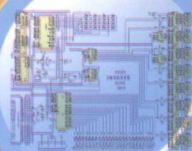

汉哈物理学词汇

جانروۇشا - قازاقشا فيزيكا اتاۋلارى

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

汉哈物理学词汇

حانزۇشا-قازاقشا فيزىكا اتاۋلارى

قۇراستىرعاندار: دالەل جاقيا ۇلى
ماقسۇت كۈمەكوۆ

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

ۋىرەمىجى 2009

图书在版编目(CIP)数据

汉哈物理学词汇:达列力,马合苏提编. —乌鲁木齐:新疆人民出版社,2006.9
(2009.3 重印)

ISBN978—7—228—10517—5

I. 汉… II. 达… III. 物理学—词汇—汉语、哈萨克语(中国少数民族语言) IV. 04—61

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2006)第 112729 号

责任编辑: 巴哈提

编 辑: 吐尔逊

封面设计: 夏提克

汉哈物理学词汇 (哈萨克文)

达列力、马哈苏提 编

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮政编码:830001)

新疆新华书店发行

新疆翼百丰印务有限公司印刷

850×1168 毫米 32 开本 12 印张

2006 年 9 月第 1 版 2009 年 3 月第 3 次印刷

印数:2001 ——— 5000

ISBN978—7—228—10517—5 定价:25.00 元

جاۋاپتى رەداكتورى: باقت تۇرسىبەك ۇلى
رەداكتورى: تۇرسىن دالەلقان ۇلى
مۇقاسىن جوبالاعان: شاتتىق اغسا

حانزۇشا - قازاقشا فىزىكا اتاۋلارى

*

شىنجاڭ خالىق باسپاسى باستىردى
(*ۇرمىجى قالاسى، وڭتۇستىك ازاتتىق كوشەسى، 348 - اۋلا)

شىنجاڭ شىنخۇا كىتاپ دۇكەنىنەن تاراتىلدى
شىنجاڭ يىيىڭ شەكتى باسپا سەرىكتىگىندە باسىلدى

850×1168 1/32 ، 12 باسپا تاباق

2006 - جىل، قىركۇيەك، 1 - باسپاسى

2009 - جىل، ناۋرىز، 3 - باسىلۋى

تىراجى: 2001—5000

ISBN978—7 — 228 — 10517 — 5

باعاسى: 25.00 يۋان

باسپادان

باسپامىزدان 1989 - جىلى تۇغۇش رەت باسلىغان «حانزۇشا-قازاقشا ماتەماتىكا، فىزىكا، خىمىيا ئاۋۇلارى» شىندەگى «حانزۇشا-قازاقشا فىزىكا ئاۋۇلارى» ايرىم كىتاپ بولپ باسلىپ وتىر. مۇندا ۇنەمى قولدانىلاتىن فىزىكا ئاۋۇلارى مەن فىزىكاغا ءتان ءسوز تىركەستەرىنەن 15 مىڭ ئاۋۇ قامتىلدى. پايدالانۇعا قولايلى بولۇ ءۇشىن حانزۇ ءتىلىنىڭ فونەتىكىلىق جازۇ جوباسىنداى الىپبە ءتارتىبى بويىنشا ورنالاستىرىلىپ، الدىنا حانزۇ ءتىلى دىبىستىق ارىپتەرىنىڭ بۇنىدىق كورسەتكىشى بەرىلدى. قايتا باسۇ بارسىندا ءشىنارا ئاۋۇلاردىڭ قازاقشاسىنا تۈزەتۈلەر جانە تولىقتىرۇلار ەنگىزىلدى.

بۇل وسى سالاداعى علمىي زەرتتەۋ قىزمەتكەرلەرىنە، فىزىكا پانىمەن ارنايى شۇعىلداناتىن وقىتۇشى - وقۇشىلارعا جانە اقپارات - باسپا ءسوز قىزمەتكەرلەرى مەن اۋدارماشىلارعا ارنالادى. ەكى ءتىلدى ئاۋۇلاردى باسپادان شىعارۇ تاجىرىبەمىزدىڭ ازدىعى، كاسپىتىك قابىلەتىمىزدىڭ شاماللىعى سەبەپتى، وسى سالاعا ءتان بارلىق ئاۋۇلاردى تولىق قامتىپ كەتە الماۋى مۇمكىن، سوندىقتان پايدالانۇشىلاردىڭ كەم جەرىن تولىقتاۋ جولىندا باسپامىزعا قۇندى پىكىر ايتۇن شىنايى تىلەيمىز.

2006 - جىلى قىركۇبەك

汉语拼音字母检字表

حانزۇ ئېلىنىڭ بۇندىق ارپتەرى بويىنشا
 ۴رپ نەدەۋ كەستەسى

A

a	(1)
ai	(2)
an	(2)
ao	(3)

B

ba	(3)
bai	(4)
ban	(5)
bang	(6)
bao	(6)
bei	(7)
ben	(9)
beng	(9)
bi	(9)
bian	(10)
biao	(12)
bing	(14)
bo	(15)

bu	(17)
----------	------

C

cai	(22)
can	(23)
cao	(24)
ce	(24)
cha	(26)
chai	(27)
chang	(27)
chao	(29)
che	(33)
chen	(33)
cheng	(34)
chi	(34)
chong	(35)
chou	(36)
chu	(36)
chuan	(38)
chui	(40)

chun	(40)
ci	(40)
cu	(47)
cui	(47)

D

da	(47)
dai	(49)
dan	(50)
dang	(53)
dao	(53)
de	(54)
deng	(55)
di	(61)
dian	(67)
diao	(93)
die	(93)
ding	(93)
dong	(95)
du	(96)
duan	(97)
dui	(99)
dun	(101)
duo	(101)

E

e	(106)
er	(107)

F

fa	(110)
fan	(114)

fang	(119)
fei	(121)
fen	(127)
feng	(130)
fu	(131)

G

ga	(137)
gai	(137)
gan	(138)
gang	(139)
gao	(140)
ge	(143)
gei	(144)
gen	(144)
gong	(145)
gou	(147)
gu	(147)
guan	(148)
guang	(149)
gui	(153)
gun	(154)
guo	(155)

H

ha	(156)
hai	(156)
han	(157)
hang	(157)
hao	(158)
he	(159)

hei	(161)	kao	(198)
heng	(162)	ke	(198)
hong	(163)	kong	(202)
hou	(164)	kou	(205)
hu	(164)	ku	(206)
hua	(165)	kua	(206)
huan	(165)	kuai	(206)
huang	(166)	kuan	(207)
hui	(166)	kuang	(207)
hun	(167)	kuo	(207)
huo	(168)		

J

ji	(169)
jia	(177)
jian	(179)
jiang	(181)
jiao	(181)
jie	(183)
jin	(186)
jing	(187)
jiu	(192)
ju	(192)
jue	(194)
jun	(196)

K

ka	(196)
kai	(197)
kan	(198)
kang	(198)

L

la	(208)
lai	(209)
lan	(209)
lang	(210)
lao	(210)
le	(210)
lei	(211)
leng	(212)
li	(213)
lian	(218)
liang	(219)
lie	(221)
lin	(222)
ling	(223)
liu	(223)
lou	(225)
lu	(225)
lù	(225)
lun	(226)

luo (226)

M

ma (228)

mai (229)

man (232)

mao (232)

mei (233)

men (233)

meng (233)

mi (233)

mian (234)

miao (234)

min (234)

ming (234)

mo (235)

mu (236)

N

na (236)

nai (237)

nan (237)

nao (238)

nei (238)

neng (239)

ni (240)

nian (240)

ning (241)

niu (241)

nong (242)

O

ou (242)

P

pa (244)

pai (245)

pan (245)

pao (246)

pei (246)

peng (246)

pi (247)

pian (248)

piao (249)

pin (249)

ping (249)

po (253)

pu (253)

Q

qi (254)

qian (257)

qiang (258)

qie (259)

qing (259)

qiu (260)

qu (261)

quan (262)

qun (263)

R

ran (264)

re	(264)	shuo	(297)
ren	(268)	si	(297)
ri	(269)	song	(298)
rong	(269)	su	(298)
rou	(270)	suan	(299)
ru	(270)	sui	(299)
ruan	(271)	sun	(299)
rui	(271)	suo	(300)
ruo	(271)		

S

sa	(272)	ta	(300)
sai	(272)	tai	(300)
san	(272)	tan	(301)
sao	(275)	tang	(303)
se	(275)	tao	(303)
sha	(276)	te	(303)
shan	(276)	tei	(304)
shang	(277)	ti	(304)
shao	(277)	tian	(305)
she	(277)	tiao	(307)
shen	(278)	tie	(308)
sheng	(279)	ting	(309)
shi	(282)	tong	(309)
shou	(287)	tou	(311)
shu	(288)	tu	(312)
shua	(290)	tuan	(313)
shuai	(290)	tui	(313)
shuang	(291)	tuo	(314)
shui	(294)		
shun	(296)		

T

W

wa	(315)
----------	-------

wai	(315)
wan	(316)
wang	(317)
wei	(317)
wen	(322)
wo	(325)
wu	(325)

X

xi	(329)
xia	(332)
xian	(332)
xiang	(336)
xiao	(339)
xie	(339)
xin	(340)
xing	(341)
xiu	(341)
xu	(341)
xuan	(341)
xun	(342)

Y

ya	(343)
yan	(344)
yang	(345)
yao	(345)
ye	(345)
yi	(346)
yin	(346)

ying	(348)
you	(349)
yu	(350)
yuan	(351)
yue	(353)
yun	(353)

Z

za	(354)
zai	(354)
zeng	(354)
zha	(354)
zhan	(354)
zhang	(355)
zhao	(355)
zhe	(355)
zhen	(356)
zheng	(357)
zhi	(359)
zhong	(362)
zhou	(366)
zhu	(367)
zhuan	(368)
zhuang	(368)
zhui	(368)
zhun	(368)
zi	(369)
zong	(371)
zu	(372)
zui	(373)
zuo	(373)

A

a	α -r 符合计数	γ - α سايكەسكەن ساناۋ
阿贝成象理论	اببە كەسكىندەۋ نازارچاسى	α -توزاغى
阿贝耳方程	ابېل تەڭدەۋى	α -بولشەگى
阿贝耳积分	ابېل يىتتەگرالى	α -بولشەگىن ساناعىش (α -بولشەك سىچىوتچىگى)
阿贝耳群	ابېل گرۇپپاسى (ابېل توبى)	α -بولشەكتەر توبى
阿贝聚光镜	اببە كوندەنسەرى (اببە جارق جيعىش ايناسى)	α -بولشەگىنىڭ شاشىراۋ تاجىربەسى
阿贝棱镜	اببە پرىزماسى	α -سپىرال (قۇربلىسى)
阿贝数	اببە سانى	α -سپەكترومەتر
阿贝折射计	اببە رەفراكئومەترى	α -سۆلەسى
阿达马	گادامارد	α -سۆلەسى
阿尔法(α)	الفا (α)	α -سۆلەسى
α 发射	α -ھىستىساسى، شعارۋ	α -سۆلەسىنىڭ يونداۋ اسەرى
α 放射核	α -رادىواكتىۋ يادرو	α -سۆلەسىنىڭ قالمىسىز شاشىراۋى
α 放射性条件	α -رادىواكتىۋلىك شارىتى	α -سۆلەسىنىڭ ئېنېرگىيە سىغىنى
α 放射性同位素	α -رادىواكتىۋلىك يىزوئوپتار	α -سۆلەسىنىڭ چولجى
α 放射性沾污测量计	α -كونتامىنا-تەسپامەتر (α -رادىواكتىۋلىك بىلغانۋدى ولشەگىش)	α -سۆلەسىنىڭ ساناعىش
α 辐射体(源)	α -رادىياتور،	α -سىزىق
α	α -سۆلە شعارعىش (كوز)	α -سۆلەسىنىڭ چولجى

α 蜕变 α -تۈرلەنۈ
 α 危险性 α -خاۋىپى
 α 铀 α -ۋران
 阿尔芬波 الفون تولقىنى
 阿伏加德罗定律 اۋگادرو زاڭى
 阿伏加德罗假说 اۋگادرو بولجامى
 阿伏加德罗数 اۋگادرو سانى
 阿基米德定律 ارخىمىت زاڭى
 阿基米德原理 ارخىمىت پرىنسىپى
 阿普尔顿层 اپپلەتون قاباتى
 阿斯顿 استون (بىرلىك)
 阿斯曼湿度计 اسمانن پىسحرو
 مەترى (اسمانن بلعالبىق
 ولشەمى)
 阿特拉斯统计模型 اتلاس
 ستاتىستىكا مودەلى
 铜类元素 اكتىنويىدەتەر
 铜系 اكتىنى قاتارى
 铜铀系 اكتىنى ۋران قاتارى
 矮星 ەرگەجەيلى جۇلدوز
 χ 光机 χ ساۋلە ماشىناسى، رەنتگەن ماشىناسى
 اپپاراتى، رەنتگەن ماشىناسى
 χ 检验 χ سۈرپىتاۋ
 χ 射线 χ ساۋلەسى، رەنتگەن ساۋلەسى
 χ 射线分析 χ ساۋلەلىك تالداۋ
 χ 射线管 χ ساۋلە ترۇبكاى
 χ 射线光谱 χ ساۋلەلىك سېكتىرى
 χ 射线结构分析 χ ساۋلەسىمەن قۇرىلىس تالداۋ

رەنتگەنولوگيا
 χ 射线学
 χ 射线照片 χ ساۋلەلىك فوتوسۋرەت
 χ 射线诊断术 χ ساۋلەلىك دىياگنوستىكا، رەنتگەندىك دىياگنوستىكا
 χ 轴 χ موسى

ai

爱因斯坦方程 ەينشتەين تەڭدەۋى
 爱因斯坦分布 ەينشتەيندىك تارالۋ
 爱因斯坦分律 ەينشتەين تارالۋ زاڭى
 爱因斯坦关系 ەينشتەيندىك بايلانس
 爱因斯坦—麦克斯韦方程 ەينشتەين-ماكسۋىل تەڭدەۋى
 爱因斯坦模型 ەينشتەين مودەلى
 爱因斯坦温度 ەينشتەين تەمپەراتۇراسى
 爱因斯坦效应 ەينشتەين ەففەكتى

an

安培 امپەر
 安培电流 امپەر توگى
 安培定律 امپەر زاڭى
 安培定则 امپەر ەرەجەسى
 安培计 امپەرمەتەر
 安培力 امپەر كۈشى
 安培系数 امپەر كۈەففىتسەنتى
 安培小时 امپەر-ساعات
 安培匝数 امپەر ورام سانى

安全灯	ھاۋىپىسىزلىك لامپا	ao	凹	ويس
安全炸药	ھاۋىپىسىز جارىلغىش		凹度	ويستىمى
	مادارى		凹光栅	ويس وپتىكتور
安装	قۇراستىرۇ		凹镜	ويس اپنا
按键	كىلىت		凹镜式光频共振器	ويس
按键开关	كىلىتتىك قوسقىش		لېنزالى جارىق جىيىلىكتى رەزوناتور	
按钮	كنوپكا		凹透镜	ويس لېنزا
按钮开关	كنوپكالى قوسقىش		凹凸	ويس-دوگىس
暗带	قاراغى بەلدەۋ		奥斯特	ەرستەد
暗流	جاسىرىن امنى		奥斯特计(磁强计)	ەرستەدمەتر
暗区	قاراغى موڭىر (الپ)		奥托循环	وتتو سىكىلى
暗线	جاسىرىن جەلى،			وتتو اپنالسى
	قاراغى سىزىق			

B

	ba	بەگىز فورمات (مېر تاباق	八开
八倍	سەگىز ەسە	قاعازدىك سەگىزدەن مېرى)	
八度音	وكتاۋا (سەگىزىنشى	八面晶体	سەگىز جاقى كرىستال
	دېمىس)	八面体	سەگىز جاقى، وكتاگەدرون
八级辐射	سەگىز پولېۋىستى ساۋلە	八木天线	ياگى-ۋدا انتەنناسى
	شعارۋ، سەگىز پولېۋىستى	八线	سەگىز سىزىق
	رادىانتىيا	巴	بار (بىرلىك)
八级管	وكتود (سەگىز	巴比脱合金	باببىت قورىتىپاسى
	ەلەكترودى لامپا)	巴俾涅补偿器	باببىنەت
八角形	سەگىز بۇرىش،	تولىقتىرغىش، باببىنەت	
	سەگىز بۇرىشتى	كومپەنساتورى	

拜奥斯组	بايوسىتىق يارۋس	半分流	جارتىلاي تارماقتاۋ
	(قاتپار)	半钢	شالا بولات
拜来石	بەيدەلىيت	半共焦谐振腔	جارتىلاي كونفوكال
	ban		رەزوناتور
板波	تاقتا تولقىن، لامب تولقىنى	半固体	جارتىلاي قاتتى
板钢	تاقتا بولات		دەنە، شالا قاتتى دەنە
板极	انود	半环	جارتى ساقىنا
半波	جارتى تولقىن	半角	جارتى بۇرش
半波片	جارتى تولقىندىق پلاستىنكا	半金属	شالا مەتال،
半波区	جارتى تولقىندىق		جارتىلاي مەتال
	*وئىس (الپ)	半经验	جارتىلاي تاجرىبە
半波整流	جارتى تولقىندىق تۈزەتۈ	半径	رادىۋس
半导体	جارتىلاي وتكىزگىش	半宽度	جارتى ەندىك
半导体二极管	جارتىلاي وتكىزگىش	半棱柱	گەمىپىرىزما
	دېود (ەكى ەلەكترودتى)	半面体	جارتى جاقتى (سەنەنوید)
半导体化学	جارتىلاي	半球	جارتى شار
	وتكىزگىشتى ھىمىيا	半全面型	گەمىگولولوگەدرال
半导体激光器	جارتىلاي	半人马座	كىشى مەرگەن
	وتكىزگىشتى جارق قوزدەرىش،		(شوق جۇلدز)
	جارتىلاي وتكىزگىشتى لازەر	半衰期	جارتى ىندىراۋ پەرىودى
半导体集成电路	جارتىلاي	半体的	گەمىتروپىك
	وتكىزگىشتى ىنتەگىرال	半透明	مولدىرلەۋ
	(جىناقى) تىزبەگى	半透明体	مولدىرلەۋ دەنە
半导体物理学	جارتىلاي	半透膜	مولدىرلەۋ پەردە،
	وتكىزگىشتى فىزىكا		جارتىلاي وتكىزەتەن پەردە
半导体振荡器	وستىللىستور	半涂银	كۈمىستى جارتىلاي
半定量	جارتىلاي ساندىق شاما،		جالاۋ، شالا كۈمىستەۋ
	جارتىلاي انىق شاما	半瓦特灯	جارتى ۋاتتى لامپا
半对数的	جارتىلاي لوگارىفىمدىق،	半微晶结构	جارتى
	شالا لوگارىفىمدىق		مىكروكرىستالدىق قۇربىلىس

半无限板 جارتىلاي شەكسىز

پلاستىنكا

半无限体 جارتىلاي شەكسىز دەنە

半形晶体 جارتىلاي فورمالى

كرىستال

半液体 جارتىلاي سۇيىقتار

半阴影 قارا كۈلەڭگە

半音 جارتى تون،

جارتى دېس

半影 شالا كۈلەڭگە

半圆 جارتى شەئېر

半圆球壳 بۆللەت

半整数 جارتىلاي مۇتىن سان

半帧 جارتى مۇرس

半值厚度 جارتىلاي ماندىك

قالىڭلىق

半值宽度 جارتىلاي ماندىك ەن

半周 جارتى پەريود،

جارتى سىكل

半自动 جارتىلاي اۆتوماتتى

伴星 سەرىك جۇلدز

伴音 دېس، قوساق داۋىس

bang

磅 فۇند (بىرلىك)

傍轴 جان مۇس

傍轴常数 جان مۇس تۇراقتىسى،

جان مۇس كونستانتاسى

傍轴成象 جان وىستىك كەسكىندەۋ

傍轴焦点 جان وىستىك فوكۇس

棒 تاياقشا، شىبىق

bao

薄膜 جۇقا قابىق، پەلىكا

薄膜激光器 پەلىكالىق لازەر

薄膜晶体管 پەلىكالىق ترانزىستور

薄透镜 جۇقا لىنزا

宝瓶座 مۇشومىش (شوق جۇلدز)

宝石 جاقۇت، گاۋھار

保护环 قورعاعىش ساقىنا

保护装置 قورعاعىش قوندىرعى

保守力 كونسەرۋاتيۋ كۇش

保守力场 كونسەرۋاتيۋ كۇش

مۇرسى

保守系 كونسەرۋاتيۋ جۇيە

保温层 جىلۋ ساقىناش قابات

保险盒 ساقىتىق ساۋىت

保险丝 قورعاعىش سىم،

ساقىتىق سىم

保真度 اينالىق

饱和 قانغۇ

饱和点 قانغۇ نۇكتەسى

饱和电流 قانغۇ توگى

饱和电压 قانغۇ كەرەنەۋى

饱和电阻 قانغۇ كەدەرگىسى

饱和度 قانغۇ دارەجەسى

饱和感应 قانغۇ يىندۇكتىياسى

饱和空气 قانغۇقان اۋا

饱和力 قانغۇ كۇشى

饱和器 قانغۇتىرغىش

饱和汽 قانغۇقان بۇ

饱和水汽压 قانغۇقان بۇ قىسمى